VII. évfolyam. Arad, 1892. December 2. Péntek. 276-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:
Hat h. petit sor egyszer . 6 kr | Bélyegdij külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . 4 „ | Nyilttér sora . . . . . 15 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Állam, klérus és vatikán.

Budapest, deczember 1.

(—i—) Be kell ismernünk, hogy a kath. papság helyzete, az állammal és vatikánnal szemben nem irigylendő, mert hogy a kettő között kell választania, az bizonyosnak tekinthető. Helyzetét különben könnyiti az, hogy az állam nem követel tőle semmi áldozatot. Meghagyja a kath. egyházat magának, az ő teljes jogaiban, gyakorlataiban. Nem kiván tőle mást, mint azt, hogy az állam jogait ő is respektálja és az államhatalmat a vatikán hatalma alá rendeltnek ne tekintse. Az állam politikai önálló testület, melyet a saját érdeke követésének utján gátolni egy vallási testület részéről éppen oly tulkapás lenne, mintha az állam az ő hatalmi körét nem érintő vallási kérdéseknél akarna gyakorolni erőszakot.

Az elkereszteléshez az államnak semmi köze és hogy ahoz köze legyen, nem is akarja. Az állam a lélek dolgába nem avatkozik, de hogy magának az állam polgárát, mint az államanyag kiegészitő részét anyakönyvileg biztositsa, ahoz joga van, valamint ahoz is, hogy a bevett vallásfelekezetek jogait egymással szemben biztositsa, s egyiket a másik fölé kerekedni, vagy egyiket a másik jogába vágni ne engedje.

Ily kérdés és semmi más, az oly megkereszteltek anyakönyvi kivonatának áttétele ama vallásfelekezet lelkészéhez, mely vallásfelekezethez a megkeresztelt vallásjogilag tartozik. Mert az ilyet, más felekezetnek az ő saját számára lefoglalni, erőszakoskodás a másik felekezet tulajdonát illetőleg. Hát hogy itt az állam az eljárás korrektségét megszabja, nemcsak joga, de kötelessége volt, s ő, cselekedetének korrektségét jogának és kötelességének szempontjából mérlegelve, rendelkezett.

Hogy ezen állami rendelkezést a kath. alpapság dogmába vágónak fogja tartani és végrehajtásának ellene szegül? Ilyenre az állam elkészülve nem lehetett. Ha erre elkészülve lett volna, a vallási konfliktus kikerülése tekintetéből, bizonynyal más formáját választotta volna a megoldásnak, de ha már egyszer rendelkezett, hogy rendeletét egy, az államban az állammal szemben állást foglaló testület föllépése következtében visszavonja? Ezt nem tehette. Nem tehette az állam tekintélyének szempontjából és nem tehette más testületekre nézve, melyek mindenike bir statumokkal, legyen bár az dogmának vagy alapszabálynak nevezve, amely alapszabályok természete egyszerre csak oda alakulhatna, hogy valamennyi nenyulj hozzám virágnak jelentené ki magát, s az állam azt venné észre, hogy czernirozva lett oly apró hatalmacskák által, melyek mindenike szarvát hegyezi és kész azt az államba, ha felé közeliteni mer, bele döfni. Hát hogy az államnak ily eshetőségekre vérszemet adni annyi lett volna, mint a testületek anarchiáját megteremteni, az kétségtelen.

Ha tehát a kath. klérus, az államnak ezen rendeletét az ő vallási alapszabályaira nézve oly sérelmesnek tartotta, hogy eltekintve állampolgári alattvalóságának kötelezettségétől, az államhatalomnak ellene szegült, ismét csak nagy figyelem és előzekenység az államtól, ezen ellenszegülésnek nem nekimenni, de előle kitérni akarni, s oly megoldását találni fel a dolognak, hogy az állami érdek s az államhatalom akarata is teljesüljön, másrészt a klérusnak is alkalom nyujtassék az állami jogok és érdekek elismerésével, az állam előzékenységét meltányolni.

Midőn tehát az állam kimondja, hogy: Minden felekezet lelkészének sajá t akaratától függ, az elkeresztelést az állami rendelet értelmében akként vezetni, hogy a más valláshoz tartozó szülék gyermekének anyakönyvezése az illető felekezet lelkészéhez tétessek át, vagy azt megtagadni. Ez esetben az állam a nélkül, hogy a keresztelés bármi nevü jogát érintené a saját területén, akként intézkedik, hogy a született gyermekek név- és születés jegyzékéről, vallási hovatartozandóságáról, saját közegei által készittessenek kimutatást. Hát hogy ehhez az államnak joga ne lenne? Annak elbirálásához nem kell egyéb, mint józan ész, és ha a kath. klérus az állam ezen jogát is kétségbe vonva, annak megakadályozására akcióba lépne az állam ellen? Ily esetben természetes, hogy az állam részéről is megszünik minden regard és teszi az állam egyszerüen azt, amit saját érdeke és polgárainak érdekei megkövetelnek.

Ez lenne az egyik kérdés. A másik kérdés a polgári házasság kérdése, de hogy erről kimeritően irhassunk, hosszasabbakká kell lennünk, s a lap kerete szükebb, mintsem hogy két ily kérdésnek egy czikkben való tárgyalására tért adhatna. Röviden azonban megemlithetjük, hogy az állam, a vallási dogmák bolygatására vállalkozni ennél a kérdésnél is tartózkodik. Itt is csak saját hatalmi körében mozog és saját területén akar intézkedni a nélkül, hogy az egyház szellemi területének határát érintené. A házassági esketés jogát az egyháztól elvitatni az államnak nem jut eszébe, de hogy különböző vallásfelekezetü polgárainak állami intézkedés által a házasság természetadta isteni intézkedésének megfelelő tért nyujtson, és azok lelkiismeretükön, vallásuk választása által erőszakot elkövetni ne kényszerüljenek, oly módot akar követni, melyek a világ legvallásosabb államaiban is, mint Spanyolorzágban és Belgiumben, áldásosaknak bizonyultak.

Az állam itt abban a nézetbnn van, hogy mikor a hivek megmaradását az ő egyházaik kezében lehetségessé teszi, az által csak is az egyházak jólfelfogott érdekének siet segélyére, a legcsekélyebb akadályt sem görditvén azon házasulandók elé, kik házasságuknak a szentség jellegét is megadni akarván, az egyház áldását is igénybe veszik.

Az állam tehát, a legtisztább jóakarattal nem czéloz mást, mint a lelkiismereten eddig elkövetni szokott erőszak kikerülését azok számára, kik azt kikerülni akarják; kiket azonban jobban megnyugtat az, ha ezt az erőszakot elkövetik, avagy ha a más vallásra térést vagy más felekezet papja előtti esküvést igen egyszerü dolognak és erőszaknak nem tekintik? Hát ezen szabadságuk igénybevételét illetőleg nem gátolja őket senki.

Az állam ezen intézkedése nem czéloz mást, mint az egybekelések megkönnyebbitését s az által a nemzeti gyarapodás, erősbödés előmozditását s az állam polgárainak, kikre nézve a felekezeti esketés kényszerzubbonya elriasztó lehet, tehát ezen kényszerzubbony alóli fölmentését. És hogy az állam ezt ő saját területén, az ő saját hatalmi körében meg ne tehesse? Olyan állitás, milyent csak is a vallási rajongás homálya szülhet.

Hogy pedig a polgári házasságra a „kötelező" jelszó is kimondatik? Ez igen sok konfliktusnak a kikerülésére van meghatározva. Először is megállapitja azon rendszert, mely a házasságkötések tárgyában az államot kellően tájékozza, és másodszor, az egybekelések szinezetének az egyöntetüséget megadja. Hogy senki a másik szemére ne vethessen, senki a polgári házasság áldásos intézményétől elriasztható ne legyen.

Ha a vatikán azt hiszi, hogy az állam ezen jogos intézkedését, hazafias kath. klérusunk felbujtásával meghiusithatja, ezzel a vatikán a magyar nemzet méltóságát akarja megalázni, a mely méltóság nem türheti, hogy az ország belügyeibe más hatalom beavatkozhassék. Ennek, még a fölvilágosodásnak sötétebb korszakában is ellent tudott állni Mátyás király, hát hogy a 19-ik században, az ily törekvésekhez kath. papságunk segédkezet nyujthasson, majd nem hihetetlen.

Belföld.

A szabadelvü-pártból.

A szabadelvü-párt legutóbbi értekezletén — mint halljuk — felmerült az a nézet, hogy a párt végrehajtó és kijelölő bizottságaiba megválasztott tagoknak, tekintettel az uj kormány-alakulásra, nem kellene-e magukat uj választásnak alávetniök. A párt kebelében nem talált a nézet visszhangra, minthogy a

szóban forgó két bizottság a párt bizalmának letéteményese, a pártot pedig a kormányválság egyátalán nem érintette. A két bizottság együttesen fogja a ház ujraalakulása alkalmával a képviselőház bizottságaiba beválasztandó tagokra nézve javaslatait megtenni.

Az ezüst pénzek beváltása.

— Jegyzők, lelkészek, tanitók és laptársaink figyelmébe. —

Arad, deczember 1.

A régi ezüst pénzek beváltására még egy egész hónapi idő áll rendelkezésül és mégis a falu népe között bizonyos pánikszerü zür-zavar és tájékozatlanság uralkodik, melynek lépten-nyomon a nép áradatban uszkáló csukák és pióczák veszik a tudatlan népek nagy kárával hasznát.

Bizony mulasztást kell konstatálnunk abban, hogy a kormány és a közigazgatás részéről a ténynek száraz, hivatalos hirüladásán kivül a parasztság megoktatására mi sem történt, és a szegény ördögök saját félelmük, vagy idegenek rosszakaratu rémitgetése által félrevezetve, észnélkül pocsékolják félértékben a nemzedékről-nemzedékre kuporgatott s végineségök napjaira félretett ezüst pénzdarabjaikat s örülnek, ha szatócsok, korcsmárosok, aranymüvesek tőlük bármi áron átveszik azokat.

Ugyanazért nem tartjuk felesleges dolognak a beváltás közelebbi körülményeiről egyet-mást lapunk t. olvasó közönségével közölni, kérve őket, hogy saját körükben odahassanak, miként a tájékozatlan nép önkára nélkül hasznosithassa véres verejtékkel élére rakott pár darab ezüst érmét. Egyben vidéki laptársainkat is felkérjük, hogy hasonló értelemben a nép javára közremüködni igyekezzenek.

Az első tévedés, a mely a forgalomban rendkivül zavarólag hat és mely alkalmilag a lelkiismeretlen kufárok által szinten a tudatlanok kárával kiaknáztatik, ez azon balvélemény, mintha minden ezüstpénznek megszünnek forgalmi értéke deczember 31-én. E tévhit következtében a vidék népe halom- és zsákszámra hordja a városba nem csak az ezüst forintosokat, hanem még a tizés huszkrajczáros váltópénzeket is, azt követelvén, hogy nagyobb tételü fizetéseknél is fogadtassék el tőlük fizetésképen a tömege- és sulyánál fogva alkalmatlan ezüst pénz, s gyakran, ha több oldalról visszautasittatik az illető, értékveszteséggel is hajlandó csak röviddel előbb oly becses terhétől menekülni. Ennek a tévedésnek, ha idején föl nem világositattik a nép, az lesz a legközelebbi következése, hogy a jövő ev elsejére vidékenként nem marad egy piczulányi aprópénz.

Első sorban szükséges tehát mentől hamarabb és szélesebb körökben megnyugtatni a népet az iránt, hogy az osztrák értékü forintosok, negyed forintosok, továbbá a tizés huszkrajczáros ezüst váltó pénzek januárius 1-én tul is forgalomban maradnak, s a kormány azon intézkedése, melyről a lapok is irnak, hogy t. i. e pénzek az év elsejétől a forgalomból kivonatnak, nem azt jelenti, hogy azok fizetésképen teljes értékben el nem fogadtatnak, hanem hogy az államkincstár a hozzá befolyt mennyiséget többé a forgalomba vissza nem bocsájtja.

A másik, és a népnek nagy kárával járó tájékozatlanság abban nyilatkozik, hogy nem tudják az illetők, hol követelhetik ezüst pénzüknek kötelező elfogadását. Sokan nem egészen helytelenül kombinálva, a só- és vámhivatalnál igyekeznek ezüst érmeiket beváltani, ám ezek annyiban csalatkozhatnak, hogy itt igenis elfogadják az ezüst érmeket teljes értékükben, de csak fizetésül, ellenben azok beváltását más pénznemre ezen hivatalnál nem eszközlik.

A kik tehát régi ezüst érmeiknek teljes értékü beváltását akarják eszközölni, azok az adóhivatalhoz forduljanak. — Itten teljes értékben és hivatalból kötelességszerüleg történik a beváltás.

Tájékozásul adjuk azon régi ezüst érmek jegyzékét és beváltási árát, melyek ezidejüleg még az egyes adóhivataloknál megszabott egyenértékben beváltatnak, de a jövő év elejétől már csak belértékök, vagyis ezüst tartalmukhoz képest értékesithetők.

Ilyenek:

1. A régi kétpengő forintos, beváltási ára 2 frt 10 kr.

2. A régi egypengő forintos, bev. ára 1 frt 05 kr.

E két érmet a köznép szinten talléroknak nevezi, bár nem azok. Az uj, vagyis osztrák ezüst forintosoktól első tekintetre az által különböztethetők meg, hogy a kétfejü sas alatt a pénz érték: 1. vagy 2. nincs kitéve, mint ahogy az uj, vagyis osztrák forintosoknál ez igenis ott ki van téve.

3. Tallérok, 2 forint 10 és 2 forintjával

4. Keresztesi koronás tallér, 2 frt 30 kr; fél koronás 1 frt 12 kr, negyed koronás 55 kr.

Ezen tallérok az egyik oldalokon ábrázolt kereszttől vették nevüket, mely kereszt mindenik ága egy koronában végződik.

5. Az egyesületi (Conventions, Vereinsthaler) tallér; bev. ár 1 frt 50 kr.

6. A márjások, vagyis régi ezüst huszasok, melyekből 3 drb tett ki egy pengő forintot. Ezen régen nagy hirés közkedveltségnek örvendett érmek beváltási árukhoz képest kétfélék: a) Régi veretü huszas reczés karimával; beváltási ár 34 kr. b) Ujveretü huszas sima karimával (Ferencz-József huszas) bev. ár 35 kr.

A régi ezüst pénzek közül népünk az ezüst huszasok iránt hagyományos előszeretet- és bizalommal viseltetett mindig, s ebből a pénznemből a legtöbbet rejtegetett a válságos idők bekövetkeztére, azert nem árt tudomásul venniök, hogy ez érmek beváltásánál mintegy szentesitett abuzus azokért átlag csak 30 krt adni, holott 34, illetőleg 35 kr azok törvényes ára, s annyit lehet értök joggal követelni.

Ezeken kivül beváltatnak még:

7. A régi tizesek, vagyis félmárjások, félhuszasok; beváltási ár 17 krajczár.

8. Ezüst garas (Gresli), bev. ár 6·5 kr.

Azonban nem csak az irányban károsodhatik a tudatlan nép, hogy nyakrafőre minden áron tuladni igyekszik régi ezüst pénzein, hanem azon a réven is, hogy nem hisz a németnek, vagyis politikának tartja a kormány intézkedését, mely csak azt czélozza, hogy a jóhiszemü köznép adja ki a gyugaszban tartott ezüstjét, s ha egyszer megvált tőle, kap helyette bankót. Ebben a véleményében aztán szándékosan elmulasztja a kiszabott határidőn belől a beváltást intézni, s e mulasztása folytán károsodhatik tetemesebben.

Minderről, mind a fennebbiekben jelzett félreértések és tájékozatlanságok iránt szükséges és még idején volna a népet esetleg hatóságilag is felvilágositani, s egy kis jóakarattal a jegyzői hivatalok is közvetithetnék a nép ezüst érmeinek sommásabb beváltását az adóhivataloknál, miután valósággal be sem jöhet a városba a szegény pór, csak azért, hogy az ő pár régi ezüst pénzét beváltsa.

Szinházunk sorsa.

— A szinügyi bizottság üléséből. —

Arad szab. kir. város köztörvényhatósági bizottságának szinügyi bizottsága jelentős ülést tartott tegnap délelőtt 11 órakor. Ezen ülésében oldotta meg szinházunk jövő sorsát és ezzel kapcsolatban a direktorkérdést.

A megoldás olyan, a melyet őszinte örömmel vesz tudomásul az egész közvélemény s mely a szinügyi bizottság tapintatos eljárásáról tanuskodik.

A bizottság tagjai, a kiknek megbizatása a folyó év végével lejár, mandátumok terjedelmén belül ennél a kérdésnél fontosabbat már nem fognak megoldani.

Gratulálunk a megoldáshoz első sorban a bizottságnak, másodsorban Leszkay Andornak, az uj szinigazgatónak. Azok a vélemények, a melyek a tegnapi ülésen az uj igazgató eddigi müködését illetőleg elhangzottak s a melyeknek benyomása alatt Leszkay Andor szinházunkat megkapta, nagyon felcsigázzák az ország egyik szinház dolgában legkövetelőbb, de egyszersmind leghálásabb közönségének a várakozásait.

Meg vagyunk róla győződve, hogy Leszkay mindazon eszközök felett rendelkezik, melyekkel e várakozás kielégithető s hiszszük, hogy az uj igazgató ugy szinügyünk, mint a saját maga érdekében meg fog felelni a várakozásoknak.

Óhajtjuk, hogy az a bizalom, mely iránta a tegnapi ülésen három szavazat ellen kilencz voksban oly fényesen megnyilatkozott, növelje benne az ambicziót, buzditó kihatást gyakoroljon egész müködésére s ha ez igy lesz, akkor bizton számithat ugy a nagyközönség, mint a sajtó rokonszenvére és támogatására.

Azon reményben, hogy ez igy lesz, örömmel üdvözöljük Leszkay Andort, mint az aradi szinház uj igazgatóját.

A szinügyi bizottság üléséről a következő részletes tudositást adjuk:

Fábián László főispán elnöklete alatt jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Institóris Kálmán főjegyző, Parecz István tanácsnok, Schuszter Illés dr, Avarffy Ferencz dr, Hász Sándor, Lukácsy Miklós, Kabdebó János, Müller Károly, Mülek Lajos dr bizottsági tagok és Löcs Rezső bizottsági jegyző.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, Salacz Gyula polgármester bejelenti, hogy a debreczeni szinház látogatására kiküldött bizottság megbizatásának megfelelt. Bejelenti továbbá, hogy az aradi szinházra hirdetett pályázat november 30-án lejárt s a pályázatok fölötti döntés joga a bizottságot illeti. Felkéri a debreczeni küldöttség tagjait tapasztalataik előterjesztésére.

A küldöttség Debreczenben szerzett tapasztalatai alapján jelenti, hogy a technika fejlettsége, a helyes rendezés, kimerito szinpadi ismeretek, gazdag ruha- és könyvtár azon tényezők, a melyek a debreczeni társulatot a vidék egyetlen kifogástalan társulatává teszik. Leszkay müérzéke, ambicziója és anyagi ereje pedig a Debreczenben látott czéltudatos vezetés, fényes ruhatár, pazar kiállitásu meglepő diszleteknek és azon körülménynek a kutforrása, hogy a társulat minden egyes

tagja komoly ambiczióval müködik. Ezenfelül Leszkay igéretet tett az aradi szinészet állandósitása tekintetében is. Az összes vidéki szinigazgatók közül öt ajánljak a kiküldöttek.

Avarffy Ferencz dr. referálva a debreczeni szinházlátogatásról, kiemeli a szépen gördülő előadásokat s a kifogástalan rendezést, melyet az öt szakrendező Bács, Fenyvessi, Rónaszéki, Balassa és Peterdy eszközöl, mig az egész ügyvezetést Leszkay Andor személyesen gyakorolja. Szóló előnyösen emlékezik meg Hunyadi baritonistáról és Örley Flóra másodénekesnőről, de konstatálja, hogy a tenorista gyönge és hogy Leszkaynak még kell szerződtetéseket eszközölni. Leszkay diszletezését páratlannak mondja a vidéken ugyannyira, hogy ha csak a készleteit hozza el, már akkor is tulszárnyalja elődeit. Leszkait ajánlja.

Salacz Gyula polgármester megjegyzi, hogy a bizottság nem azért küldetett ki, hogy direktort ajánljon, hanem azért, hogy megnézze Leszkay előadásait és berendezéseit és a tapasztaltakról jelentést tegyen. Bejelenti, hogy a pályázati határidőn belül Halmay Imre miskolczi, Csóka Sándor szabadkai, Mészáros Kálmán kolozsvári titkár, Leszkay Andor debreczeni, Makó Lajos győri és Mosonyi Károly jelenleg állomás és társulatnélküli direktor pályáztak szinházunkra.

Ismerteti továbbá minden pályázó kérvényét és a becsatolt mellékleteket a következő sorrendben.

Halmay Imre miskolczi szinigazgató: 18 éve, hogy szinész, négy év óta szinigazgató, a közönség és hatóság megelégedését mindenütt kiérdemelte. Társulatának ő maga a müvezetője. Társulatát mindig pontosan és jól dijazza, hogy azok kötelességeiknek a magánéletben is megfeleljenek.

Csóka Sándor szabadkai szinigazgató: Tanulmányozta a szini viszonyokat 22 évi igazgatása alatt s a helyi viszonyokat is ismerve, eleget tehetni vél a közönségnek: Igéri a drámai muzsa kultiválását, a vigjátéki és népszinmüi ágat, és hiszi, hogy a hajdani virágzó állapotokat teremtené meg. Igéri a drámai társulatának kiegészitését a szinászeti iskolából. Az operettek közül csak a jeles termékeket adná s az operette nála tulsulyra nem emelkednék. Hivatkozik kassai, kolozsvári és fővárosi szinköri szereplésére, Szabadkáról is a legjobb hatósági bizonyitványt mutatja be.

Mészáros Kálmán a kolozsvári nemzeti szinház titkárja müismereteire hivatkozik. Igér operaelőadásokat s igéri az aradkolozsvári opera-szövetség létesitését.

Rakodczay Pál zombori szinigazgató, pesti háztulajdonos. A magasabb drámát akarja kultiválni. Müködését nem nyereségvágy; hanem ambiczió vezérli. Primadonnánl Réthy Laurát igéri.

Leszkay Andor debreczeni szinigazgató két évig müködött Debreczenben ugy a közönség, mint a szinügyi bizottság megelégedésére. Csatolja koncczesszióját, Simonffy Imre debreczeni polgármester bizonyitványát, társulata névsorát és fizetési ivét. Diszlettára 10,481 frtra, ruhatára 7987 frtra, butorzata 1892 frtra és apró szinpadi kellékei 200 frtra vannak becsülve.

Makó Lajos győri szinigazgató bel- és külföldön szerzett tapasztalataira, irodalmi müködésére hivatkozik. Bemutatja társulata névsorát. Primadonnának ő is Réthy Laurát igéri.

Mosonyi Károly (általános derültség) társulat- és állomásnélküli szinigazgató hivatkozik multjára, jóakaratára és buzgalmára. Jó társulatot és 1000 frt készpénz (?) kaucziót igér. (Derültség.)

Fabián László főispán felteszi a kérdést, titkosan vagy nyiltan történendő szavazással kivánja-e a bizottság eldönteni a pályázatot.

Müller Károly azt hiszi, hogy minden bizottsági tagnak meg van mára maga jelöltje. Nyilt szavazással egyhangu határozathozatalt proponál, mely nagyban növelné a választandó igazgató ambiczióját. Egyebekben a titkos szavazáshoz is hozzájárul.

Salacz Gyula, tekintettel arra, hogy személyes ügy forog szőnyegen, titkos szavazást ajánl, mit elfogadtak.

*

Fabián László elnöklő főispán elrendeli a titkos szavazást, melynek eredménye a következő:

Beadatott 12 szavazat, melyből Leszkay Andorra 9, Rakodczay Pálra 2 és Makó Lajosra 1 szavazat esett.

A szavazás eredményéhez képest elnöklő főispán kimondja a határozatot s utasitja a tiszti ügyészséget, hogy az aradi szinházra nézve Leszkay Andorral a szerződést három évre kösse meg és a bizottságnak mutassa be.

Mülek Lajos dr a nyári szinkör érdekében szólal fel s kéri a polgármestert, hogy tárgyaljon e kérdésben Leszkayval.

Salacz Gyula a váradi nyári szinkörért átirna Leszkay érdekében a nagyváradi szinügyi bizottsághoz. Személyes lépések megtételére kér megbizatást. A bizottság a megbizatást megadja.

*

Az ülés legfontosabb tárgyának megoldása után apró folyóügyek kerültek elintézés alá.

Tudomásul vétetett a Radó Károly darabjainak előadásáról szóló jelentés, továbbá a pontosan bemutatott heti müsor.

Olvastatott a filharmonikusok és a Kölcsey Dalkör kérvénye, melyben részükre 2—2 este a szinház átengedését az uj igazgatóval szemben szerződésileg kérik.

Institóris Kálmán pártolja a kérvényeket. Egy estért 150 frtot kér az igazgató részére a szinházért, a világitásért, jegyszedők és diszletezők átengedéséért megállapitani.

Mülek Lajos dr. ugy véli, hogy az igazgatók pályázati feltételek alapján pályáztak, a szinház átengedése nem volt a feltételekben, tehát arra az uj igazgató nem kötelezhető. Inditványozza, hogy a kérvények adassanak ki a polgármesternek, hogy tárgyuk tekintetében értekezzék Leszkayval.

Salacz Gyula nem akar presszionálni, mert a szinház átengedése anyagi károkkal jár. Azt hiszi, ha a kérvényezők Leszkayhoz fordulnak, átengedi a szinházat.

Kérvényezőket Leszkayhoz utasitották.

Avarffy Ferencz dr. kérdi, való-e a lapok azon hire, hogy Somlóné január 1-én megválik a társulattól. Megnyugtatták, hogy a hir téves.

Panasz merült fel a szinház fütése tekintetében. A hiányok pótlása iránt intézkedés fog tétetni.

Végül tudomásul vette a bizottság Institóris Kálmán azon jelentését, hogy Bekesics Gusztávné Tigrisvadász czimü 2 felvonásos vigjátéka és Dadabüne czimü 3 felvonásos népszinmüvének előadása ellen erkölcsi alapon kifogás nem tehető.

Ülés vége egynegyed 1 órakor.

*

— Az uj szintársulat. —

Most, hogy az egész közönség csak a szinház sorsával, jövőjével foglalkozik, azt hiszszük, nem lesz érdektelen, ha bemutatjuk Leszkay Andor, az uj igazgató társulatának névsorát.

Megjegyezzük, hogy a névsor nem teljes, de ennek daczára is igen impozans, olyan, minővel más vidéki direktor aligha rendelkezik.

De álljon itt a névsor maga, a mely mindennél többet beszél:

Margó Célia, operette-primadonna.
Örley Flóra, másod primadonna
Egri Stefánia, koloratur-énekesnő.
Pártos Etel, énekesnő.
Fejes Lidi, énekesnő.
Szilágyi Berta, drámai hősnő.
Bácsné Maár Julia, társalgási anya és vigjátéki szinésznő.
Angyal Dus, drámai szende.
Áporkai Cs. Eszti, naiva.
Emődi Irén, naiva.
Kiss Irén, társalgási szinésznő.
Locsarekné, komika.
Rónaszéky Gusztáv, müvezető, rendező, komikus.
Bács Károly rendező, apa — és jellemszinész.
Balassa Jenő, rendező, kedélyes apa, jellemszinész.
Fenyvesi Emil, rendező, bonvivant és jellemszinész.
Peterdy Sándor, rendező, hősszerelmes.
Tompa Kálmán, lyrai szerelmes.
Püspöki Imre, komikus.
Szendrey Mihály, naturbursch.
Hunyadi József, bariton, népszinműénekes.
Sólyom Lajos, tenorista (ideiglenesen.)

Ezeken kivül számos segédszinész és szinésznő.

Karmester Barna Izsó lesz, ki a napokban köti meg Leszkayval a szerződést.

Pénztárnoknak is szerződtetni fogja az uj direktor Gonda Lászlót, a mi határozott nyereség a kasszára, melyet Gonda nélkül már el sem tudnak képzelni az aradiak.

Mint halljuk, a jelenleg városunkban müködő társulat kiválóbb és kedvencz tagjai közül is fog nehányat szerződtetni Leszkay. Azt már bizonyosra veszik, hogy Nyilassi Matyi át megy hozzá.

*

A Leszkayval pályázott direktorok közül is sikerült megszereznük egy-kettő társulatának a névsorát, a mit az összehasonlitás kedvéért szintén közlünk.

Bizonyára fel fog tünni az olvasónak, hogy Réthy Laurát két igazgató is igéri primadonna gyanánt. Ez abban leli magyarázatát, hogy Réthy nagyon szivesen lejönne Aradra — ha ugyan a berlini Ronacher-szinházzal kötött szerződése engedné — s ez esetben nem csinálna kabinet-kérdést abból, vajjon aradi igazgató melyik lett a kettő közül, a kikhez igérkezett.

Makó Lajos győr-soproni igazgató a következő tagokat jelentette be: Operette-primadonna: Réthy Laura, Purman Henriette koloratur, Pajor Agnes énekesnő, Szakáll Róza anyaszinésznő, Havas Aranka és Váradi Aranka naivák, Juhász Sándor baritonista, Andorffy operette-buffó, Sziklay Miklós komikus, Mezei Péter jellemszinész, Kádas naturbursch, Klenovits Ferencz szerelmes, Makó Lajos komikus.

Halmay Imre társulatának primadonnája Halmayné-Ruzsinszky Ilona, a hősnő Kiss Pistáné Breznay Anna, Kantay Teréz komika, Szentes Ilona anyaszinésznő, Szakács Andor hősszerelmes, Kazaliczky Antal jellemszinész, baritonista Szerdahelyi Ferencz, Halmay Imre jellemszinész.

Csóka Sándor szabadkai direktor a következőkkel pályázott. Operette-primadonna: Bácskay Julcsa, Almásy Julia hősnő, Juhász Aranka koloratur énekesnő, Liczenmayer Szidi segédénekesnő, Petrik Ágnes népszinmü énekesnő, Bethleni László baritonista, Karacs Imre tenor, Kiss János buffó, Máday Kálmán bonviván, Rónay Gyula drámai és társalgási, Szilágyi Dezső komikus.

Rakodczay Pál, a zombori igazgató pályázatához egy levelet mellékelt, mely szerint Réthy Laura hozzá szerződik, ha elnyeri az aradi szinházat. Társulatát, melynek drámai részét a nyáron itt is láttuk, jelentősen kibővitette s felujitotta volna.

Az aradi vizvezeték.

— Albizottsági jelentés. —

(Folytatás.)

II.

A csatornázásra vonatkozólag a Meyer F. I. által képviselt Hughes and Lancaster czéggel kötendő szerződés tervezetét jelentésünk B) mellékletében van szerencsénk előterjeszteni.

Nagy munka volt ennek a kidolgozása. Pontról-pontra a legnagyobb gonddal kellett azt tárgyalnunk; s különösen nagy nehézségeink voltak a tavaszszal itt időzött angolokkal megértetnünk egyes követelményeket, amilyenek náluk nem szokásosak; de amelyeket mi hazai szokásaink és viszonyaink mellett nem mellőzhettünk.

Dolgozatunk egyes részeinek bővebb megokolását nem találjuk szükségesnek. Az azok szerkesztésénél előttünk lebegett intenciókat a szöveg maga világosan feltünteti; feltünteti különösen azt, hogy minden oly esettel szemben, amelyet előre láthatánk, — igyekeztünk a város érdekeit biztositani.

Nem felesleges mégis a szóban lévő szerződési tervezetről a következő rövid áttekintést adnunk.

Az 1—14-ig terjedő pontok részletesen foglalkoznak a fő-, mellék- és többmunkák kérdéseivel. Ezek igen lényeges részei a szerződésnek. Különösen fontos aztán a 18. pont, mely az átvételnél követendő eljárást szabá-

lyozza, s a 19. pont, mely a részletfizetésekről szól. Itt a föczélunk volt annak elejét venni, hogy a vállalkozók a készülékeknek és gépeknek idö elött való szállitásával ne érhessék azt el, hogy mindjárt vállalkozásuk kezdetén nagy összegeket kelljen részükre városunk közönségének fizetnie. Ebben leli magyarázatát, hogy az emlitett tárgyak után csak akkor tarthatnak fizetésre igényt, midön azok felhasználásának ideje a magállapitott munkaprogramm szerint elérkezik.

A 20. pontra nézve meg kell jegyeznünk, hogy vállalkozók által való üzemben tartás jelentékenyebb kiadásokkal lesz a város terhére összekötve; miután ök ezt csakis saját, az angolországi szokások szerint erösen fizetett embereik által végeztethetik. Ezért elfogadhatónak tartjuk a kipróbálás idejét $1^1/_2$ évben megállapitni. Ezalatt az idö alatt minden fogyatkozás ki fog tünni, föleg ha — ami elkerülhetlenül szükséges lesz: a vállalkozók által teljesitett minden munkát a mérnöki hivatalnak egy arra külön kirendelt, technikai készültséggel biró közege folytonos ellenörzés alatt fogja tartani.

III.

E jelentésünknek C) mellékletét képezi a csatornázási szabályrendeletre vonatkozó javaslatunk.

Mi a szabályrendeletnek a czélját ugy fogtuk fel, hogy abban benn kell foglaltatniok mindazoknak a határozatoknak, melyek a Shone-rendszer szerint létrejött csatornamünek használatbe vételét, az annak fenntartásával és üzembentartásával járó terhek viselését szabályozzák.

A szabályrendeletnek legelöször is ki kell mondania, hegy a csatornamü használatba vétele kötelezö mindazokra a házakra nézve, melyek annak hálózatába esnek. Erröl szól az 1. §.

A 2. §. ban meg van állapitva a határidö, amely alatt a házi összeköttetéseknek és berendezéseknek létre kell jönni. A kitüzött 6 hónap teljesen elég; mivel a szükséges munkák akkor is eszközölhetök, midön az utczai vezetékek készülnek. Söt feltehetö, hogy minden háztulajdonos már csak azért is, hogy kevesebb kiadása legyen — az utczai csövek lerakásakor készitteti el a saját mellékvezetékét.

A használaton kivül helyezett pöczegödröknek Maros-homokkal betömése (l. a. 3. §-t) oly egészségügyi követelmény, melyet nem lehet mellözni.

A házi összeköttetések helyesen való létesitése fö fontosságu lévén arra, hogy a csatornamü czélja eléressék, s illetöleg annak sikeres müködése akadályozva ne legyen: gondoskodni kell arról, hogy az egyes házakat az utczai vezetékekkel kapcsolatba hozó minden vezeték és berendezés csakis a hatóságnak, a müszakilag felülvizsgált tervek alapján kiadott engedélyével legyen elöállitható. Ez a czélja a 4. §.-nak.

(Folytatása következik.)

Schuszter Henrik dr

véleménye az aradi vizvezeték kérdésében Barcza Károly tb. kulturfömérnök levelére.

Tekintetes Vizvezetéki és csatornázási bizottság!

Barcza Károly tb. kultur-fömérnök ur f. nó 7-éröl levelet intézett a tek. bizottsághoz, mely ide f. hó 14-ikén érkezvén meg, az albizottságnak f. hó 16-án kiadatott és melyre ez utóbbi véleményét és válaszát meg fogja adni. Nem lévén tagja az albizottságnak, következökre akarnám a tekintetes nagybizottság figyelmét felhivni.

Müszaki véleményében ugy — mint legutóbbi levelében Barcza Károly fömérnök ur, elvszerüen azt vallja: hogy Aradváros csatornázását csakis az elkülönitett rendszer szerint lehet müszaki, egészségtani és pénzügyi tekintetekben helyesen megoldani. Ö müszaki véleményében, de levelében is elismeri a Shone-féle rendszer fölényét, csakhogy azon balhitben van: hogy Aradváros csatornázását 600,000 frt keretében kell mindenáron létesiteni.

Hogy pedig eredménykép azon összeget kimutassa, ahhoz folyamodik, hogy a légsüritö állomás és az ejectorok helyett egy uj tényezöt — öt gözszivattyu-telepet, szét szorva a város lakott területén, hozzon ajánlatba. A fömérnök ur itt ismét azon hibát követi el, mint árelemzéseiben egyáltalában, hogy az angolok által tervezett berendezések helyett, valami egészen mást ajánl föl és számit ki, csakhogy a 600,000 frt keretében maradhasson.

A levélböl ki nem vehetö, hogy az ajánlatba hozott gözszivattyu-telepek, ott lennének-e felállitandók, a hova a Shona-féle ejectorok terveztetnek, vagy azok közelében esö területeken? De mindenesetre a városlakott területén belül lennének felállitandók. Ha pedig a külvárosokban vagy esetleg a város határában akarná elhelyezni a fömérnök ur ezen telepeket, oly impraktikábilis mélységekre jutna csatornáival és gyüjtöivel, hogy megduplázná a differenciát, mely szinleg, de mint kimutatni fogjuk csakis szinleg a Shonerendszer és az öt szivattyu-telepek között, általa feltüntetve lett.

Már Eastbourneban lett az Arad városa által kiküldött bizottság kebelében felvetve a kérdés: nem lehetett volna-e ezen helyen, hol 3 ejector-állomáson 24 óra alatt, 3.888,000 gallon csatornafolyadék lesz emelve és továbbitva, ezen munkát szivattyu-telepek vagy másféle mechanikai és müszaki berendezések segélyével, épp oly helyesen, talán olcsóbban és elönyösebben megoldani? James Rudd városi fömérnök, kihez ezen kérdést intéztem, a következö felvilágositással szolgált: „Mi 9 év elött azon törtük a fejünket, hogy összesitett csatornarendszerünkben rejlö nagy kalamitásokat mikép szüntessük meg? A véletlen egy régi ujságlapot adott kezembe, melyben Shone ur találmányáról, az ejectorról tudomást nyertem és mondhatom rögtön tisztában voltam magammal, hogy ezen ejectorok berendezésével képesek leszünk városunk csatornázási hiányait teljesen megszüntetni. A Devonshiri herczeg és mérnöke G. A. Wallis, Shone urral való rövid tanácskozás után elhatározták az ejectorok felállitását, melyeket ön most müködésben látott. Hozzáteszem, hogy 9 évi üzem alatt sem az ejectorokon, sem a vezetékeken, sem a légsüritö-állomáson semmi néven nevezendö fennakadás vagy üzemzavar nem fordult elö.“

„A mérnöki hivatal különböző tervezetet készitett elözöleg és mint közelfekvö remediumot, 4 szivattyuállomás berendezésével gondolta megoldani a csatornavizek emelését. De képzelje e 4 szivattyuállomást a város kellö közepén! mindegyike külön-külön kezelö személyzettel; négy nagy a pöczetartányoknál jóval rosszabb gyüjtömedenczével és tartánynyal, melyekben a csatornavizek raktározása és a szivattyuzás elötti tisztitása válik szükségessé. Mert nincs oly rendes vagy rendkivüli szerkezettel biró szivattyu a világon, melylyel nyers csatornavizeket emelni és továbbitani lehetne. A gyüjtömedenczékben felhalmozódó lerakodásokat és a telepeken összegyüjtött piszkot gyorsan, gyakran csaknem folytonosan kellett volna kézimunkával eltávolitanunk és költséges módon elfuvaroznunk; ami anyagi áldozatoktól eltekintve, egészségtani szempontból megérthetlen és türhetlen kalamitást képezett volna.“

(Folytatása következik.)

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

elöfizetési árai:

Helyben házhozhordva:		Vidéken szétküldve:	
Egész évre	12 frt — kr.	Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	6 frt — kr.	Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt — kr.	Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.	Egy hóra	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az elöfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb dijak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendök, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 768.8 mm., délután 2 órakor 768.2 ... *Hömérsék* reggel 7 órakor C° — 2.6, délután 2 órakor C° + 0.5. *Szél iránya és ereje:* reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor DN. 1. *Felhözet:* reggel derült, délután többnyire borult. *Csapadék* az utóbbi 24 órában: 0 miliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következö időjárás várható:

— Deczember 2. —

Változó felhözet.
Éjjeli fagy.
Helyenként csapadék.

HIREK.

Deczember 2. Péntek. Róm. kath. naptár: Bibiana. — Protestáns naptár: Bibiana. — Görög-keleti naptár (november 20.): Dek. Gergely — A nap kél 7 óra 30 perczkor, nyugszik 4 óra 9 perczkor.

Külsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Deczember 3. Aradmegye rendkivüli közgyülése délelött 10 órakor.

Deczember 4. A polgári leányiskola Rotter-estélye a Krispin-teremben.

Deczember 5. Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Deczember 8. Az aradi ipar és népbank közgyülése uj részvények kibocsátása tárgyában.

Deczember 8. Szabadkai Irén hangversenye a Krispin-teremben délután 5 órakor.

Deczember 10. Felolvasó- és tánczestély a szabadságharczi ereklyemuzeum javára.

Deczember 12. Dohánybeváltás Aradon február 16-ig.

Deczember 17. Tánczestély a várbeli kaszinóban, hangversenynyel egybekötve.

Deczember 18. Az aradi kaszinó közgyülése délelött 10 órakor.

Deczember 18. A kereskedelmi és iparkamara beltagjainak választása a városházán.

Deczember 18. Városi képviselök választása.

Deczember 29. A Barabás-Baráth sajtóper tárgyalása.

Január 7. A „Maros“ evezös-egylet fényes bálja a Fehér Keresztben.

— **Személyi hir.** Sarlot Domokos, Aradváros népszerü fökapitánya, mint részvéttel értesülünk, betegen fekszik.

— **A hivalos lapból.** Ö császári és apostoli királyi Felsége: lévai Kovács Miklós kassai 5. sz. m. kir. honvéd huszárezredbeli föhadnagynak a kamarási méltóságot dijmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— **Schuszter Henrik dr** jeles helybeli orvos véleményt nyujtott be az aradi vizvezetéki és csatornázási bizottsághoz azon levélre, melyet Barcza Károly tb. kulturfömérnök intézett a bizottsághoz, Schuszter dr véleményét mai lapunk más helyén fogjuk közölni.

— **Elismerö köszönet a miniszternöl.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: Schweiger József nagyhalmágyi földbirtokosnak, ki a nagyhalmágyi községi magyar népiskola részére tiz évre egy alkalmas épületet dijtalanul felajánlott, elismerö köszönetét nyilvánitotta.

— **Az uj vágóhid megnyitása** tegnap reggei 9 órakor folyt le ugy, a hogy lapunkban jelezve volt. Semmiféle ünnepi czeremóniát nem rendeztek, a mi ehez az aktushoz csakugyan nem illett volna. Glück Károly mészáros elövezettetett két felpántlikázott szép ökröt s azt a mészároslegények levágták, mivel aztán az összes felszentelési szertartások befejeződtek.

— **Ferdinánd föherczeg az Alföldön.** Szegedröl jelentik: Ferdinánd föherczeg prezumtiv trónörökös tegnapelött a délutáni gyorsvonattal utazott Szeged felé kiséretével, de Kisteleknél kiszállt s onnét Pallavicini örgróf fogatán hajtatott az uradalmi kastélyba, melynek vendégtermeit a magas látogató számára fényesen berendezték. A prezumtiv trónörökös kiséretében jöttek a vadászatra: a föudvarmester Wurmbrandt gr. és Fürstenberg gr. Már elözönek megérkeztek a vadászatra a Pallavicini-uradalomba: Traun gr., Trautmansdorf gr., Apponyi Géza gróf és maga a házigazda, Pallavicini Sándor örgróf. A vadászat azonnal kezdetét vette.

— **Irányi koszorui Aradon.** A szabadságharczi ereklye-muzeumunk részére tegnap küldötte le a képviselöház háznagyi hivatata, a bold. Irányi Dániel hazánk nagy fiának ravatalára — az ország minden vidékéröl — beérkezett szebbnél-szebb koszoruk szalagait. Egy egész ládát töltött meg a gyönyörü feliratokkal ellátott 88 drb. koszoru-szalag. A küldeményt a képviselöház háznagyi hivatalának a muzeum elnökségéhez intézet szép levele elözte meg. A feliratok kö-

zül következők a legérdekesebbek: az 1848-49-iki honvédek, széles barna moare szalagján: — „Velünk éreztél, velünk küzdöttél.“ — Károlyi-Zichy grófnő fehér moare, aranyrojtokkal: — „Emlékül 1848-ra. Irányi Dánielnek.“ — Az országos 48-as párt „A törhetetlen küzdőnek.“ A Baptista hitközség „A vallás-szabadságért küzdött nemes bajnokának.“ A fővárosi iparoskör „A polgári erények példányképének.“ Az orsz. erkölcs nemesitő egysület. „A jó erkölcsök legbuzgóbb terjesztőjének és ápolójának.“

— **A kamarai tagok választása.** Az aradi kereskedelmi és iparkamarának makói költagjait decz. 8-án választják meg a választásra jogosult kereskedők és iparosok. Eddigi képviselőik a kamarában Löftler Jakab, Kristóffy Ferencz, B. Papp Mihály és id. Sonkovics József voltak.

— **Befagyott muzsika.** Az aradi korcsolyázó-egylet tegnap délutánra katonazenével akarta ünnepélyesen megnyitni a jégpályát. A zenés megnyitót azonban, tekintettel arra, hogy az idő megenyhült, s a meglazult jég nem volna képes kitartani a nagyszámu sportkedvelőket, elhalasztották, s a mára hirdetett megnyitás — kedvező idő esetén — szombaton lesz megtartva, mikor is délután 3—5 óráig, ugyszinte vasárnap ugyanezen időben a katona-zene fogja felvillanyozni azokat, kik nem rettennek meg az esetleges fagytól. A tegnapi nap sem mondható azonban kedvezőtlennek. Arad sportkedvelő hölgyei nagy számban jelentek meg, s cseppet sem busultak az elmaradt zenén, de igenis, vidáman siklottak végig a tükörsima jéglapon.

— **Kurtics dicsősége.** Kurtics község kitett magáért, 75 embert állit talpra a hazáért, ami tekintve a mai viszonyokat, nagyon szép eredménynek mondható.

— **Ujabb parasztbecsület.** Csomagért ment postára Szeibert Péter aradi polgár. El is végezte küldetését hiven, s mégis utolérte a fatum. Hazamenet találkozott egy parasztasszonynyal, ki minden bevezetés nélkül beszédbe ereszkedett vele, s tudakozódott családi viszonyai felől, s az ifju nagy meglepetésére régi ismerősként üdvözölte őt. Majd a rokoni kötelék kapcsán fölkérte, hogy menjen be a „fekete kutyá-“hoz, s hozzon neki 2 krért hársfateát. Szeibert gyanu nélkül lépett be s a „régi ismerős“-re bizta a kezében levő csomagot, mely 50 forint értékü fehérnemüeket tartalmazott. Nagy leve csodálkozása, hogy midőn visszajött, sem az asszonyt, sem a csomagot nem találta. Most már tünődhetik a parasztbecsületen, melynek főszereplőjét — az uj csillagot — nyomozzák.

— **Megyei ipartanács.** Az aradi kereskedelmi s iparkamara a maga részéről, a békésmegyei ipartanácsba rendes tagokul Décsey József csabai kereskedőt és Sal József gyulai iparost, póttagokul pedig Olajosy Dezső gyulai kereskedőt és Havran Pál csabai iparost választotta be.

— **Veszélyes ebmarás.** Hendl Ödön helybeli géplakatost tegnap a saját kutyája megharapta. A veszélyesnek látszó ebet az állatorvos megfigyelés alá vette.

— **A Messiás megérkezett!** Nagyváradon az orthodox templomban, a reggeli ájtatosság végzésének közepette, egy szegény szobapiktor lázas, beteg agyában homályos, rejtelmes fantáziák elevenedtek meg. A Messiást látta, akiről tudva van, hogy meg kell érkeznie és akinek fényes, hatalmas alakja jelent meg a beteg ember képzelete előtt, a hüvös, komor templomban. A szegény szobafestőt fogva tartotta, magával ragadta ez az igézet és önfeledten, örjöngve rohant fel a templom első emeletére, a honnan ittasultan, végtelen lelkesedéssel adta tudtára az utczai népnek, hogy: „A Messiás megérkezett.“ Eközben pedig kitörte az ablakokat, teljesen összevérezte magát, Fél óra mulva pedig a Messiás jövetelét hirdető — megérkezett a nagyváradi közkórházba.

— **Szeretetreméltó sógor.** Stretku György mikalakai lakos panaszt emelt az elöljáróságnál, hogy 2 lóra való szerszámát egy ismeretlen tettes elkezelte. A csendőrség azonnal meginditotta a nyomozást, mi eredményre is vezetett. A lószerszámot megtalálták Brezsán Györgynél, Stretku sógoránál, ki ugy látszik, a rokonság profán kötelékeire vajmi keveset ad. Brezsán beismerő vallomást tett, s ennek alapján fel lett jelentve az aradi kir. törvényszéknél.

— **Az aradmegyei közkórház** betegforgalmának kimutatása 1892. november hónapban. Nevezetesen: kórházi beteg maradt a mult hóról 66 fi, 88 nő, e hóban felvétetett ápolásra 143 fi, 72 nő, összesen ápoltatott 209 fi, 160 nő = 369. Ezek közül elbocsájtatott gyógyulva 98 fi, 49 nő, javulva 12 fi, 7 nő, gyógyulatlan 1 fi, — nő, meghalt 18 fi, 12 nő, összes fogyatkozás 129 fi, 68 nő. Maradt ápolás alatt 80 fi, 92 nő, összesen 172, ápolási napok száma 4364.

— **Lopott ló.** Mikalakán Balázs Szávánál egy lovat találtak a csendőrök, melynek tulajdonjogát nem tudja igazolni. Valószinüleg nagyon olcsón jutott hozzá.

— **Mulatozó kocsis.** Marinkov Nika széles jókedvében őrült kucsirozást vágott tegnap s ennek szinhelyéül a Forray-utczát, mint legszükebbet, választotta. Sportszenvedélye tetőpontra hágott, midőn a Szabadságtérről a Forray-utczába vágtatott. A kocsi a fordulónál elütött egy öreg embert. S mikor a rendőr megakarta állitani Marinkov urat, még jobban nekieresztette a kantárszárat, s elhajtott. Ezután a kis mulatság után 48 órai pihenés csak jól fog esni uri testének a — torony alatt.

— **Pályázatok.** Az uj-aradi kir. járásbiróságnál irnoki állás 4 hét alatt. — A szegedi kir. törvényszéknél II-od osztályu jegyzői állás 2 hét alatt. — A gyergyótölgyesi m. kir. I-ső osztályu mellékvámhivatalnál ellenőri állás 14 nap alatt. — A munkácsi kir. orsz. fegyintézetnél II-od oszt. tiszti irnoki állás 3 hét alatt. — A szol. nok-dobokai vármegyénél III. oszt. aljegyzői állás deczember 10-ig. — A dettai kir. járásbiróságnál aljegyzői állás két hét alatt. — A sz.-udvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál állami végrehajtói állás 14 nap a.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi Philharmonia-egyesület** f. hó 2-án pénteken este 8 órakor zene-próbát tart, melyre a müködő tagokat ez uton hivja meg az elnökség. A próba a polgári fiuiskola disztermében tartatik meg.

Szinház.

A szinház müsora:

Deczember 2. (Péntek) A boissy-i boszorkány, operette.

Deczember 3. (Szombat) Az áldozat, diszelőadás Vörösmarti Mihály emlékére.

Deczember 4. (Vasárnap) Délután Szegény Jonathán, operette; este A betyár kendője, népszinmü.

Az idegesek.

— Deczember 1. —

Nem éppen kifogástalan volt az előadás, a mennyiben a jelenetek nem gördültek elég gyorsan s ugy vettük észre, mintha itt-ott akadoztak volna is a játszók, de mindent összevéve, a közönség mégis jól mulatott, sokat kaczagott és kellő mérséklettel tapsolta is a szereplőket.

Vedress a legnagyobb és legbolondabb idegest, Marteaut játszotta pompás kivitelben. Rózsa, eltekintve attól, hogy Bergerin több komikumot kiván s igy kevésbé illik az ő temperamentumához, elég ügyesen s nagy igyekezettel játszott. Ugyanezt mondhatjuk Góthról (Caesar). Kitünő volt Sz. Németh (Tiburce) s eléggé megfeleltek Bónis) (Lajos, Szepesi (Tuffier), Tárnoki (Marie), Czirok Róza (Tuffierné).

A szinház félig telt meg.

— **Az első jutalomjáték.** Az idei szezonban ismét lesznek jutalomjátékok. Ez uttal nem akarunk hozzászólani a dologhoz, tavaly ugy is többször hangoztattuk véleményünket, melyben a jutalomjátékok divatból kiment forszirozását elitéltük, most csak konstatáljuk, hogy az első jutalomjáték hétfőn lesz Nyilassi Mátyás, a szintársulat kedvencz komikusa javára. Az Eleven ördög-ben fogja játszani egyik legjobb szerepét. Azt hiszszük, minden különösebb figyelmeztetés nélkül is megtelik hétfőn a szinház, a mit Nyilassi, ki oly sok derüs perczet szerzett és szerez a közönségnek, teljesen megérdemel, ha már okvetetlenül kell jutalom játékoknak lenni.

— **Szinházi hirek.** Ma a boissy boszorkány nagy operette adatik. Szombaton Vörösmarti emlékére Az áldozat, tört szinmü kerül szinre. Vasárnap két előadás előadatik d. u. félárakkal Szegény Jonathán, nagy operette, este 7 órakor rendes árakkal A betyár kendője, népszinmü.

— **Az arad-nagyváradi szinházi szövetség.** Leszkay Andor, az aradi szinház uj igazgatója pályázik a nagyváradi nyári szinkörre. Hisszük, hogy a pályázat ott is javára fog eldőlni s igy Nagyvárad továbbra is nyári állomáshelye lesz az aradi szintársulatnak.

— **Leszkay Andor** debreczeni szinigazgató Bács Károly kiséretében tegnap a gyorsvonattal visszautazott társulatához.

IRODALOM.

— **Kérelem.** Felkérem mindazon urakat és hölgyeket, akik kiadandó munkámra aláirási ivet elfogadni kegyesek voltak, hogy az ivet f. é. december 7-ig nevemre czimezve, lakásomra, Révay-utcza 12. beküldeni méltóztassanak. Arad, 1892. deczember 1. Decsy Géza.

VEGYESEK.

— **Szerencsétlenség egy bikaviadalban.** Arpega mexikói városkában nagy szerencsétlenség történt vasárnap egy bikaviadalnál. Egy megsebesitett bika szörnyü bögésével megvaditott néhány bikát, melyek a nézőtért körülzáró keritésen tul, az arénán kivül voltak. A megvadult állatok beugrottak a keritésen és a közönségre rohantak. A bikák néhány embert agyontapostak, hatvanötöt pedig sulyosan megsebesitettek.

— **Ritka vadász-zsákmány.** Nagyszeben környékén az a különös eset történt, hogy egy medvét söréttel teritettek le. Eckhard századoshadbiró Bodola mellett nyulra vadászott, midőn egyszerre egy medve törtetett elő, egyenesen a százados felé, kinek mint nem volt ideje, hogy a söréttöltést kivegye, ennélfogva három lépés távolságról a medve fejébe lőtt. A vadállat nyomban összerogyott, de gyorsan felállott és orditva a vadászra rohant, a ki egy második lövéssel leteritette a vadállatot. A medvének szép téli bundája volt és 25 kilogrammot nyomott. Ugyancsak Nagyszeben közelében egy paraszt törrel fogott egy hiuzt, melyet vadmacskának tartott.

— **Sztrájkoló bányamunkások.** Staierlakon annyira elégedetlenek sorsukkal a bányamunkások, hogy közülük ma négyszázan sztrájkoltak. Az odavaló csendőrparancsnokság sürgős értesitést kapott a sztrájkról, illetőleg arról, hogy a munkások fenyegető mozgalmat kezdtek. Ennek az elnyomása végett Szászvárosi hadnagy harmincz csendőrrel már a helyszinére utazott.

— **Nagy ékszerlopás.** Kasselben mult hó huszonhatodikán szenzációs ékszerlopás történt. Scheel G. A. kasseli ékszerész üzletébe ismeretlen tettesek hatoltak be és körülbelül százezer márkát érő gyémántékszert eloltak. A tolvajok nagy szakértelemmel dolgoztak, mert mindent otthagytak, a mi hamis volt és csak a drágakövekkel kirakott ékszereket vitték magukkal. Még annyi idejük is maradt, hogy az ékszereket kivették a tokokból, melyeket azután üresen tettek vissza a szekrényekbe.

Utolsó posta.

— deczember 1.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósitása. —

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Bokross Elek.

Jegyzők: Josipovich Géza, Szederkényi Nándor, Molnár Antal.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Lukács Béla, Josipovich Imre.

Felolvasták és hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

A ház felhatalmazta az elnököt, hogy Budapest V. kerületében az uj választást rendelje el, majd harmadszor való felolvasásban is megszavazta a Vaskapura vonatkozó javaslatot, valamint az 1889. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről és az 1891. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegről szóló törvényjavaslatot és a kereskedelemügyi miniszter jelentését a nagykároly-somkuti helyiérdekü vasut engedélyczése tárgyában.

Következett az állami tisztviselők nyugdijazásáról szóló 1885. XI. t.-cz. 21. és 24. §§-ának módositására vonatkozó javaslat.

Krajtsik Ferencz előadó a javaslat elfogadását ajánlja.

A ház a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Következtek a mentelmi ügyek. Beöthy László előadása és inditványához képest a ház Ambrózy Béla báró mentelmi jogát párviadalnál való segédkezés, továbbá Abrányi Kornél és Münnich Aurél mentelmi jogát párbaj, ifj. Dániel Gábor mentelmi jogát párbajnál segédkezés vétsége miatt felfüggesztették, ellenben a Horváth Gyuláét nem. Felfüggesztették továbbá Atzél béla báró, Luby Géza, Olay Lajos és Csávolszky Lajos mentelmi jogát párbaj vétsége miatt, a Tisza Istvánét, Szederkényi Nándorét és Hentaller Lajosét segédkezés miatt, ifj. Miklós Gyuláét rágalmazás, Sima Ferenczét három izben sajtó utján elkövetett rágalmazás, nyivános becsületsértés és rágalmazás és sajtó utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés miatt; ellenben ugyancsak Sima Ferencz mentelmi jogát egy sajtó-rendőri kihágás vádja miatt nem függesztettek fel. Végül felfüggesztették Sima Ferencz mentelmi jogát párbaj, a Komjáthy Béláét és Fenyvessy Ferenczét párbajnál való segédkezés és Vikár Istvánét becsületsértés miatt

A holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülés napirendjének megállapitásával az ülés véget ért.

Ülés vége délelőtt 1/4 12 órakor.

Táviratok.

Képviselőválasztás a fővárosban.

Budapest, deczember 1. (Saj. tud. táv.) A lipótvárosi képviselőjelöltek száma ismét szaporodott kettővel; a választók egy része Krausz Izidor dr. nagy iparost, egy másik része Keglevitsh István grófot szándékozik felléptetni.

A Tisza-ház.

Budapest, deczember 1. (Saj. tud táv.) Hieronymi Károly belügyminiszter ma délelőtt többek kiséretében meglátogatta a Géza-utczai Tisza-házat és személyesen szerzett adatokat a Károlyi Gábor gróf által beterjesztett interpelláczióra adandó válaszához.

Karsay állapota.

Budapest, deczember 1. (Saját tud. táv.) Karsay Sándort megoperálták, a golyót keresve hosszas, nehéz mütét után csupán ruhaczafatot találtak. Állapota kedvezőtlen, minthogy a golyó bennmaradt. Féltik életét.

A legujabb képviselő-jelöltek.

Budapest, decz. 1. (Saj. tud. távirata.) A Lipótváros legujabb jelöltjei: Schoszberger Zsigmond báró, Friedmann Bernát.

Uj nyomda.

Debreczen, decz. 1. (Saj. tud. távirata.) Csokonai könyvnyomda-részvénytársaság alakult, mely megvette a »Debreczeni Ellenőr«-t. Elnöke Király képviselő.

Szerencsétlenség.

Debreczen, decz. 1. (Saj. tud. távirata.) A pályaudvarban a vonat egy Menczel nevü váltóőrt, mialatt egy kutya életét igyekezett megmenteni, elütött Valószinüleg belehal.

Zavargás Palánkán.

Belgrád, deczember 1. (Saj. tud. táv.) Palánkán a liberálisak megrohanták a radikális községi hatóságot. A zavargókat katonaság oszlatta szét.

A filloxera pusztitása.

Bukarest, deczember 1. (Saj. tud. táv.) Romániában 32,000 hectár szőlőt elpusztitott a filloxera.

A francziák Dahomeyben.

Páris, deczember 1. (Saj. tud. táv.) Dodds tábornok jelenti, hogy Abomeitől visszatért Porto-Novvba, honnan Whyddába megy, melynek takossága elfogadja a franczia protekturátust, innen Allada felé indul, ahonnan ujból Aaomeybe megy vissza.

A franczia kabinet.

Páris, decz. 1. (Saját tud. távirata.) A miniszterium összeállitása nehézségekkel jár, mivel Brisson vonakodik Freynetet és Ribotot is a kabinetbe meghivni.

A Panama-botrányhoz.

Páris, decz. 1. (Saját tud. távirata.) Több orvosegyetemi tanár, Clement rendőrbiztos és egy fényképész ma Beandaisba mennek, hol Reinach báró holttestét kiássák. — Lesseps vonakodik a bizottság előtt megjelenni.

Közgazdaság.

Szeszüzlet.

— Deczember 1. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 30.—, kicsinyben 30.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. deczember 1.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	113.40
Magyar papirjáradék 5%	100.50
Magyar vasuti kölcsön	120.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	119.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkkal	—.—
Erdélyi földtöhermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	143.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	138.75
Osztrák járadék papirban	97.75
Osztrák járadék ezüstben	97.50
Osztrák járadék aranzban	115.25
1860-ki államsorsjegyek	144.—
Osztrák-magyar bankrészvény	985.—
Magyar hitelbankrészvény	363.—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitásai. —

Budapest, decz. 1. d. u. 5 óra.

Gabona	Fajt	Irányzat	100 klgramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.30 — 7.80
	tiszavidéki	„	7.40 — 8.10
	pestvidéki	„	7.35 — 8.05
	fehérmegyei	„	7.35 — 8.05
	bácskai	„	7.40 — 8.05
	észak-magyarországi	„	—.— — —.—
Rozs	—	szilárd	6.20 — 6.40
Árpa	takarmány	lanyha	4.95 — 5.20
	égetni való	„	5.40 — 5.90
	sörfőzdei	„	6.20 — 6.70
Zab	—	szilárd	5.50 — 5.80
Tengeri	bánsági	szilárd	4.70 — 4.75
	másnemű	„	4.65 — 4.70
Káposzta-repcze		lanyha	—.— — —.—
Köles	—	szilárd	4.15 — 4.30
Szokványgabona határidőre d. u. 5 órai zárlat			
Buza	tavaszra	lanyha	—.— — —.—
	junius 1892	„	7.65 — 7.67
	őszre	„	7.51 — 7.53
Tengeri	máj.-jun. 1892	lanyha	—.— — —.—
	szept.-okt. 1891	„	4.86 — 4.88
Zab	Bpest sz. tavasz	lanyha	—.— — —.—
	„ „ őszre	„	5.52 — 5.54
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	lanyha	11.70 — 11.75

Aradvarosi szinház.

Evadbérlet 63. szám. Havibérlet 2. szám.

Pénteken, 1892. évi deczember hó 2-án:

A boyssy boszorkány.

Vig operette 3 felvonásban. Irta: Koszta Károly. Zenéjét Zaytz Jenő, Forditotta: Latabár Endre.

SZEMÉLYEK:

Flore cze, uralkodó herczegnő . . . . . Pósfay Ella.
D'Orsauge Amelie . . . . . Egyed A.
De la Roche Melanie . . . . . Margó Z.
Croqueferblauce marquis, gascognei nemes az apródok parancsnoka . . . . . Sziklai.
Bric a Brac Arthur herczeg . . . . . Viola.
Fatras lovag, kamarás . . . . . Szepesi.
Griselle, vén katona . . . . . Csatár.
Flageolett, porfiu . . . . . Kozma.
Piere, korcsmáros egy erdőben . . . . . Nyilasy.

Kezdete 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Deczember 1. —

Fehér Kereszt szálloda: Laufer L. magánzó, Déva. Moldován Géza magánzó, N.-Kalota. Dr. Czinczár Jakab ügyvéd, B.-Illye. Reberics Károly magánzó, Mohács. Mangold J. magánzó, Pankota. Schäffer Miksa magánzó, Mohács. Nyári László igazgató, Budapest. Klein Gyula magánzó és neje, Temesvár.

Vass szálloda: Báró Ditfort igazgató, Zaránd. Ausländer Sándor birtokos, Berza. Staubesán inspektor, Zaránd. Adamovits Hugó igazgató, Nádas.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyilttér.*

Bor eladás.

1200 hektoliter

különféle bor

ó és uj

magyaráti, ménesi, muszkai stb.

fehér és vörös

eladó **hordónként** vagy **egészben** egyezség szerinti áron.

Tudakozódhatni

Aradon, a Széchenyi-kávéház tulajdonosánál.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1892. nov. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén	.. .. frt	3,838,422.73
Betételek folyó hóban	.. .. „	253,678,74
	Összesen frt	4.091.101,47
Visszafizetések mult hóban	.. .. „	203.666,49
Alladék folyó hó végén	.. .. frt	3.888.434.98

II. Leszámitolás.

Váltótárcza-álladék mult hó végén	frt	2.003,726.46
Leszámitolt váltók folyó hóban	„	749.587,79
	Összesen frt	2.753,314.25
Bejárt váltók mult hóban	.. .. „	773,103,34
Váltótárcza-álladék folyó hó végén	frt	1.980.210.91

III. Előlegezések kézi zálogokra.

Álladék mult hó végén	.. .. frt	1.613,756.81
Előlegeztetett folyó hóban	.. .. „	351.919,69
	Összesen frt	1,965.676.50
Bejárt előlegek mult hóban	.. .. „	332.250.91
Álladék folyó hó végén	.. .. frt	1.633,425,59

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén	.. .. frt	688,084.84
Előlegeztetett folyó hóban	.. .. „	7,925.—
	Összesen frt	696.529.84
Törlesztetett mult hóban	.. .. „ ..	6.376.—
Álladék folyó hó végén	.. .. frt	690,153,84

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén	.. .. frt	70,789.73
Bevételek folyó hóban	.. .. „	1.606.035.99
	Összesen frt	1.37[illegible],825, 2
Kiadások mult hóban	.. .. „	1.619.012,79
Pénztári álladék folyó hó végén	frt	57.812.93

Arad, 1892. dec. 1. **Az igazgatóság.**

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1892. nov. hóra.

Betételek.

Álladék a mult hó végén	3,822.142.27	
Betételek a folyó hóban	203,105·59	4.025.247·86
Visszafiz. betétek f. hóban		200,060·54
Álladék a folyó hó végén		3.825,187.32

Leszámitolás.

Tárczaállomány m. hó vég.	1,637.053.23	
Leszámitoltatott f. hóban	412,835·51	2.049,888·74
Bejárt folyó hóban . .		435,782·17
Tárczaálladék f. hó végén		1.614.106·57

Előlegezés kézi zálogokra.

Raktárállomány m. hó vég.	535.811.60	
Előlegeztetett folyó hóban	86.664·51	622,476·11
Beváltatott folyó hóban .		75,561·17
Raktárálladék f. hó végén		546,914·94

Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén .	1,788.870.—	
Uj kölcsönök folyó hóban	4,100·—	1,792,970,—
Törlesztetett folyó hóban		31,740,—
Álladék folyó hó végén .		1.761.230·—

Pénztárforgalom.

Pénztárkészlet m. hó vég.	36.474.96	
Bevételek folyó hóban .	839.192·59	875,667·55
Kiadások folyó hóban .		813,325·01
Pénztármaradvány f. hó vég.		62,342·54

Kelt Aradon, 1892. nov. 30-án.

Az igazgatóság.

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1892. évi november hóra.

Takarékpénztári betételek:

Betét-maradvány mult hó végéről	frt	1.420.828·39
Folyó hóbani betét	„	382,559·40
	Összesen frt	1.803,307·79
Visszafizetett betét folyó hóban ..	„	329,348·19
Betét-maradvány folyó hó végével	frt	1.474,039·60

Váltó-tárcza:

Álladék mult hó végével	frt	565.492·74
Leszámitoltatott folyó hóban	„	359,752·76
	Összesen frt	925,245·50
Beváltatott és forgattatott	„	381,685·47
Marad tárcza-álladék f. hó végével	frt	543,560·03

Aradi hitel-egylet:

Álladék mult hó végével	frt	240,027·58
Folyó hóban adott kölcsönök	„	4,510·—
	Összesen frt	244,537·58
Törlesztetett folyó hóban..	„	5547.—
Álladék folyó hó végével	frt	238,990·58

Előlegek kézizálogra:

Álladék mult hó végével	frt	516,145·96
Folyó hóban uj előleg adatott.. ..	„	360,539·16
	Összesen frt	876,739·12
Ebből visszafizettetett folyó hóban	„	50.904·58
Álladék folyó hó végével	frt	825,834·54

Jelzálog-kölcsönök:

Álladék mult hó végével	frt	302,290·33
Uj előleg folyó hóban	„	23,898.—
	Összesen frt	326,188·33
Visszafizettetett folyó hóban	„	890·—
Álladék folyó hó végével	frt	325,298·33

Pénztár:

Maradvány mult hó végével	frt	46,712·65
Bevétel folyó hóban.	„	2.099,538·64
Bevétel összesen	frt	2.146,245·29
Kiadás folyó hóban . .. . „		2..08,[illegible]86·69
Pénztármaradvány folyó hó végével	frt	38,164·69

Arad, 1892. nov. 30-án.

Az igazgatóság.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1892. nov. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó vegén	frt	3.098,657·57
Betételek folyó hóban ..	„	400,790·51
	Összesen frt	3.499.448·08
Visszafizetések folyó hóban	„	297,864·37
Alladék folyó hó végén	frt	3.201,518·71

II. Leszámitolás.

Váltótárcza-álladék mult hó végén	frt	1.977,472·02
Leszámitolt váltók folyó hóban	„	473,513·19
	Összesen frt	2.450.985·21
Bejárt váltók folyó hóban ..	„	478,700·54
Váltótárcza-álladék folyó. hó végén	frt	1.972,281·67

III. Előlegezések kézi zálogokra.

Álladék mult hó végén	frt	1.643.697·72
Előlegeztetett folyó hóban	„	490,786·10
	Összesen frt	2·144,383·82
Bejárt előlegek folyó hóban ..	„	324,708·97
Álladék folyó hó végén ..	frt	1,819,674·85

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Alladék mult hó végén	frt	711,400·98
Előlegeztetett folyó hóban	„	20.340·—
	Összesen frt	731,740·91
Törlesztetett folyó hóban	.. „	4,454·42
Álladék folyó hó végén	frt	727,286·56

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén	frt	54,964·17
Bevételek folyó hóban	.. „	1.326,615·23
	Összesen frt	1.381,579·40
Kiadások folyó hóban	.. .. „	1.319,710·35
Pénztári álladék folyó hó végén ..	frt	61,869·05

Arad, 1892. nov. 30-én.

Az igazgatóság.

14468. kh. 907 1—3

Hirdetmény.

A kolera-fertőzött helyekről érkező mindennemü küldemények elfogadása tekintetében a nagy közönségnél észlelhető és következményeire nézve több irányban kiszámithatlanul rosz hatásu aggodalmas tartózkodás, valamint azon gyakori tapasztalat, hogy sokan a kolera-fertőzéstől való örökös és tulzott félelmük hatása alatt, még a tudvalevőleg nem fertőzött helyekről érkező tárgyakat is **csak vonakodva, vagy épen nem veszik át**; elengedhetlenül szükségessé teszi, hogy a közönség felvilágositása és megnyugtatása végett a valódi tényállást megismerve a megfelelő tanácsot ugy a közjónak, mint saját magának is jól felfogott érdekében kövesse. Ennélfogva a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 83399. sz. a. kelt körrendelete értelmében tudomás és kellő tájékozás végett a következőket teszem közhirré;

Minthogy a kolera-fertőzéstől való félelemből kifolyólag számosan oly áruknak kiváltására is vonakodnak, amely áruk nemcsak hogy fertőzőellenállási képességüknél fogva a kolera terjesztésére alkalmatlanok, hanem még kolera fertőzés gyanujában álló helyről sem érkeztek, vagy ily vidéket sem érintettek, s minthogy ezen körülmények által nagy összeg kre menő közgazdasági veszteségek származnak, a kereskedelmi összeköttetések többé-kevésbbé helyrepótolhatatlanul veszélyeztetve vannak a kereskedelemnek és forgalomnak, ennek következtébeni megakasztásával, számos existentiának tönkretétele is veszélyeztetve van, mely által különösen a szegényebb sorsu néposztálynál a kár iránti ellenállási képesség is csökkentetik, s igy számtalan és számtalanok azok a hátrányok, a melyek a veszély iránti indokolatlan félelemből származnak. Pedig azon tárgyak száma, melyek a kolera-ragály tovavitelére egyáltalán alkalmasak, igen csekély és azok is csak az esetben, ha a ragályos anyaggal szennyezve lettek.

A magyar országos közegészségi tanácsnak is az egész müvelt külföld legkiválóbb szakférfiainak és szaktestületeinek beható kisérletezés és bőséges tapasztalat alapjára fektetett szakvéleménye szerint a kolera-ragály elhurczolására egyáltalán alkalmas tárgyak a következők: rongyok, ócska fehér és ágynemü és ruhanemü, friss gyümölcs és zöldség, kaviár és nem bádogszelencében conservalt halak, nyers, nem tökéletesen száraz állati termékek, végül a vaj, lágy sajtok, a nyers tej.

A többi áruk legnagyobb része teljesen alkalmatlan a ragály tovahurczolására, minthogy a kolera csirája életképességet száraz közegen csakhamar elveszti. Amennyiben tehát egyéb a fentebb fel nem sorolt árukról van szó: ezeknél legfeljebb csak a begöngyölésükre használt, néha nyirkos szalmának vagy egyéb szennyezett csomagolásnak 5% carbolvizzel vagy mészvizzel való fertőtlenitést, vagy megsemmisitése lehet indokolt és pedig annyival kevésbé szükséges magának a száraz árunak megsemmisitése, fertőtlenitése vagy visszautasitása, mert az árukat az esetleges szennyezés ellen kellőleg megvédi a begöngyölés. Megjegyzendő még az ugynevezett ragályfogó vagy ragályvivő áruknak már a fenti összeállitása is igen szigoru, amennyiben azoknak egynémely válfaja olyan, hogy csak ideig-óráig képes a kolerassir rajta élősködését fentartani.

És bár némelyik nyugati állam (péld. Németország, Svájcz, stb.) az ujabb tapasztalatok alapján még a fenti lajstromot is lényegesen megröviditette, mindazonáltal nálunk gondos elővigyázatból minden e tárgyaknak fertőzött helyről való behozatala, sőt elvitele is el van tiltva és szigoru ellenőrzés alá helyezvék.

Épen azért indokolatlan a bizalmatlanságot a felsoroltakon kivül még más egyéb árukra is kiterjeszteni és például levelek, hirlapok, kidolgozott börnemüek, kifőzött zsirtalan és száraz szőr és sörtefélék, élesztő, uj fehérnemü és ruhanemü és számtalan más árgy ellenében is érvényesiteni.

Kelt Aradon, 1892. évi november hó 18 án a város kapitányi hivatala mint I-sö foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

913—892. gazd. sz. 929 3—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi községi iskolák részére 1893-ban szükséges különféle irószerek szállitása iránt **folyo évi deczember 5-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási ár 226 frt 85 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése elött nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi november hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:
Lőcs Rezső
aljegyző.

Magy. kir államvasutak.

28935 szám. 858. 2—2.

*)Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1893. évi febr. hó 1-én megüresedő üzletnek ugyanazon naptól számitott három évi időtartamra, azaz 1896. évi febr. hó 1-ig terjedő bérlete iránt ezennel ujból páfyázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok utján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a boritékra pedig a következő felirat irandó: «Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán levő vendéglő üzletre 29935 számhoz.«

Az ajánlatok boritékba zárva és lepecsételve 1893. évi jan. 5-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta utján tértivevény mellett nyujtandók be, bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint kézpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban szintén posta utján a nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztárához Budapestre 1893. évi jan. hó 4-én déli 12 óráig beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzet 14 napnál nem régibb utolsó, s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számittatnak.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (külső-kerepesi út II. ház II. em. 25 ajtó szám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri, s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltélektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az üzletvezetőség.

936 | 892. gazd. sz. 943 1—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Gája külvárosban fekvő és a rét, kovács és szerb utczák által határolt 962 □-ölnyi üres házteleknek örök ároni eladása iránt folyó évi deczember hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölenkint 60 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése elött nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelözöleg is megtekinthetök.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi november hó 28-án tartott üléséböl.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

14871 | 892. 941 1—3

Hirdetmény.

A városi tanács 20696 | 892. sz. a. kelt határozata folytán közhirré tétetik, hogy az uj vágóhíd f. évi deczember 1-jétől használatba vétetvén akként, hogy az illetők által a nagym. belügyminiszterium által az építésnél jóváhagyott illetőleg a közgyülés által elfogadott dijak lesznek fizetendők: nevezetesen:

I. Minden levágandó darab ökör, tehén, bivaly, egy éven felüli borju után 2 frt,
egy éven alul lévő borju után 50 kr,
sertés után 20 kilón alul 25 kr,
sertés után 20 kilón felül 50 kr,
juh, kecske után 15 kr,
bárány és kecske gida után 10 kr.

II. A bélmosó helyiség használatáért: 1 db. marha és egy éven felüli borju után 5 kr, 1 db. egyéven aluli borju után 3 kr, egy juh, bárány és kecske után 2 kr.

Ezen dijak a városi pénztárba előre fizetendők és az ennek megtörténtéről szóló bárcza nyugta a marha levágása előtt a vágóhidi igazgatónak átadandó.

Az igazgató a neki átadott bárczákról egy nyilvántartási könyvet tartozik vezetni, amelyben napról-napra kitüntetendő, hogy mily számmal ellátott bárcza lett neki átadva.

Az I. alatt felsorolt dijakba beleértvék: a régi vágatási és szemle dijak, a marhavágóhidi jégkamaráknak, továbbá istállóknak 24 órán át és a bőrszáritónak télen 30 napon és nyáron 15 napon át való használati dija.

Istállópénz fejében, ha a marha 24 órán át tulmarad a vágóhidon, darabonként és naponként fizetendő:

I. egy nagy szarvasmarha és egy drb 1 éveu felüli borju után 10 kr.

II. egy drb 1 éven aluli borjuért 3 kr.

III. juh, kecske, bárány és sertés után 2 kr.

Az istállókba bekötött állatok tulajdonosai tartoznak gondoskooni azoknak etetéséről és itatásáról a takarmányról és alomról.

A takarmányt az istállókba csak nappal szabad behordani.

Amennyiben az illetők az istállókba elhelyezett állatok ellátásáról 24 órán tul nem gondoskodnak, azt az ő költségükre s város fogja eszközölni. Azonban 10 napon tul az istállók egyáltalában igénybe nem vehetők s azon állatok a melyek 10 nap elteltével sem vitetnek el, a felmerülő istállópénz és élelmezési költségekre nézve kézi zálogul fognak szolgálni s a gazdátlan jószágokkal szemben érvényes kórmányhatósági rendelet alkalmazása mellett el fognak árveretetni.

A bőrszáritóknak a 30 és 15 napon tul való használata megnem engedtetik, sőt a bőrök azon esetben, ha másnak tulajdonába mennek át, a bőrszáritókból 24 óra mulva eltávolitandók.

Az istállóért járó dijak a vágóhidi igazgatónak fizetendők, a ki erről rendes naplót tartozik vezetni s bevett összeget minden hó végével a városi pénztárba beszállitani.

Ezen intézkedés .olytán az eddig használt nagy és kis vágóhíd f. évi deczember 1-ével a használattól elzáratik.

A vágatás ideje a további intézkeeésig a következőleg álapittatik meg:

Nagy szarvasmarha, borju, juh és kecske **levágás** délelőtt 8—11-ig, **feldolgozás** 12-ig, juh és kecske **levágás** d. u. 1—4-ig.

Sertés vágás d. u. 1—4-ig, **hus-feldolgozás** 4-től a szükséghez képest.

Kényszer vágás bármely időben.

Aradon, 1892. november 28-án.

Főkapitány úr távollétében:

Nyáry Béla,
alkapitány.

15014 | kh. 945 1—3

Hirdetmény.

A köztisztaságról alkotott 10161 | 226. sz. szabályrendelet értelmében figyelmeztetem a káposztát termelőket, hogy kertjeikből a káposzta torzsákat, leveleket és hulladékokat november hó végéig illetve legkésőbb deczember hó 5-ig annyival is inkább eltávolitsák, mivel ellen esetben a mulasztók az idézett szabályrendelet 10. §-a értelmében fognak büntettetni.

Kelt Aradon, 1892. november 28-án.

Főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla,
alkapitány.

916—1892 gazd. sz. 928 1—3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a baltamika dülőben a Rochel tanyához vezető ut mentén fekvő s jelenleg Virágos István által bérben birt 8 795/1100 hold területnek 1893. évi január hó 1-jétől 1895. évi október hó végéig való bérbeadása iránt folyó évi deczember hó 5-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdankint 13 frt évi haszonbér.

Bánompénzül leteendő 22 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelözöleg is megtekinthetök.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi november 21-én tartott üléséböl.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

14223 | 892. 883 1—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége által 5387. 96 | 888. sz. a. hozott és a nagyméltó. m. kir. belügyminiszterium 15193.Va. | 888. sz. intézményével jóváhagyott cselédjutalmazási szabályrendelet 4. §-a értelmében ez évben egy 200 frtos cseléd kiházasitási dij lesz kiadandó.

Ezen összegben részesülhetnek törvényes házasságra lépésük alkalmával mindazon jó és hüséges magaviseletü havi vagy évi bér mellett szolgáló 18 évet betöltött, de 30 évet tul nem haladott helybeli vagy idegen illetőségü nő-cselédek, kik kizárólag vagy főleg a házban vagy a család egyes tagjainak szolgálatában teljesitendő munkára fogadtattak fel s Arad sz. kir. város törvényhatósága területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át jól és hüségesen szolgáltak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és elszegődtetésükkor az 1. §-ban érintett 10 krt befizették.

Jelentkezők közül előnyben részesülnek azok, kik a) egy helyben huzamosabb ideig szolgáltak, b) egyenlő minőség eseiében összes szolgálati idejüket véve, legrégebben szolgálnak.

Azon nőcselédek, kik a kiházasitási összeg elnyeréseért pályáznak, kötelesek folyó évi deczember havának 1-ső napjától kezdve 15-ig kérvényü et a kapitányi hivatalnál irásban beadni, vagy kérelmének jegyzőkönyvbe felvétele végett személyesen megjelenni,

A kérvényhez melléklendő folyamodó keresztlevele s mindazon hiteles okmányok vagy bizonyitványok, melyek alapján a kiházasitási összegért folyamodik.

A kérvényben megnevezendő továbbá a folyamodó leendő házastársának neve, foglalkozása és illetőségi helye.

A beadandó kérvények erre kinevezett bizottság által fognak tárgyaltatni és a jutalom utalványozása végett a városi tanácshoz javaslattal fognak beterjesztetni.

Az illető jutalmazott tanácsi határozattal értesittetik, hogy a kiházasitási összeg kiutalványozását a tanácsnál kérelmezheti, és pedig a határozat kézbesitésétől számitandó 60 nap alatt az illető lelkészi hivatal által kiállitott esketési bizonyitvány mellett, mely esetben a tanács a 200 frtot az illető alapból kiutalványozza.

Ha a fennebb kitett idő alatt az összeg kiutalványozása nem kéretik, vagy jutalmazott a házasságot lelkészi bizonyitvánnyal nem igazolja, a jutalmazásra ajánlott igényét elveszti, mennyiben lehet a fennebb megszabott határidőt meghosszabbitani, azt időről időre meghatározni a tanácsnak van joga.

Ha ezen összegért senki sem folyamodna vagy jelentkezők közül a szabályok értelmében az összeget kiutalványozni nem lehetne, az, az alapban bent marad és jövő évben nem egy, hanem két 200 frtos dij fog az arra érdemes cselédnek kiosztatni.

Kelt Aradon, szab. kir. város kapitányi hivatalánál 1892. november 15-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

932/1892. gazd. sz. 926 1—1

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város által 1893-ban szükségelt petroleumnak szállitása iránt folyó év **deczember hó 5-én** d. e. 10 órakor árlejtést tart.

A szállitandó és a fiumei hitelbank részvénytársaság által gyártott elsőrendü amerikai, egy csillagu védjegygyel ellátott petroleumnak 100 kilónkénti kikiáltási ára 20 frt.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése elött nyujtandók be. s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek költségvetés és tervek a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi novemberhó 21-én tartott üléséböl.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

32633 szám. 910. 1—3.

Pályázati hirdetméuy.

A m. kir. áliamvasutak herkulesfürdői állomásán 1893 évi január 1-én megüresedő pályaudvar vendéglő bérletére ezennel nyilvánzs pályázat nyittatik.

Mindazok, kik ezen vendéglői üzletet bérbevenni óhajtják, felhivatnak, hogy eziránt zárt ajánlatukat okmányokkal felszerelve egyszáz (100) forint bánatpénznek vagy készpénzben, vagy lelétre alkalmas állampapirokban történt letéteményezéséről szóló pénztári elismervény melléklésével a szegedi üzletvezetőséghez czimezve legkésőbben f. é. deczember 15-éfg déli 12 óráig nyujtsák be.

A bánatpénz a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál vagy királyi posta utján, de mindenesetre az ajánlattól elkülönitve helyezendő letétbe.

A zárt ajánlat boritékán szembetünő módon irandó:

„Ajánlat a herkulesfürdői pályavendéglő bérletére."

A bérletnek további feltételeiről a szegedi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyujt kivánatra szóbeli felvilágoritást.

Az üzletvezetőség.

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdájában.